

ANTONII POSSEVINI,

Societatis IESV,

SCRIPTVM.

**Magno Moscouiæ Duci
traditum,**

*Cum Angli mercatores eidem obtulissent
librum, quo hæreticus quidam ostendere
conabatur, Pontificem Maximum
esse Antichristum.*

ANTONII POSSEVINI,
Societatis IESV,

SCRIPTVM.

MAGNO MOSCOVIAE
Duci traditum.

Vdio, Serenissime Prin-
ceps, non ita pridem, id
est, post aduentum ad te
meum, ab istis, qui Mo-
scouiae sunt, mercatoribus
Anglis, traditum tibi
fuisse librum, quo haereticus aliquis Pontifi-
cem Max. esse Antichristum conatur osten-
dere: te verò statim iussisse, vt in Rutenicam
linguam verteretur. Quod etsi mihi nonnihil
doloris attulit, insidias Satanae cogitanti; bo-
nam tamen spem fecit fore, vt Diuina sapien-
tia ex Catholicae veritatis cum haereticis cona-
tibus quasi collisione, scintillas aliquas excu-
tiat, ex quibus lux Russiae splendidior, quàm

quanta nunc est, in Dei gloriam erumpat. Nec
verò me fugit, quanto odio Lutheri hæreses
persequâre, unde ista blasphemia pvodierunt,
cùm & tu propter eas enatum fuisse Liuoni-
cum bellum, Stephano I. Polonia Regi anno
superiore scripseris; & hæ Liuonum reliquæ,
quæ hîc sunt, vbi sese à Sede B. Petri, atque
ab Archiepiscopo Rigensi, legitimo eorum Pa-
store disunxerunt, patriam, fidem, liberta-
tem, templaq; amiserint: tuq; iusto Dei iudi-
cio, quæ duo templa in hac ciuitate excitârunt,
ea biennium antè, tuis, vt comburerent, impe-
raueris. Iam quòd Angli mercatores istas ti-
bi merces obtrudant, sapiens es, qui non solum
Lutherana, sed & Calviniana labe istos esse
asperfos agnoscis. Itaq; quàm limpidam aquam
ex lutulento illo hæresum cœno possis haurire,
iudicium tuum esto. Quòd si antiquas Syno-
dos, Patrësue integros tibi obtulissent, non e-
am tibi irrogâssent iniuriam, quam intulêre,
dum hac ratione iactare sese, & Anglis
suis venditare velint, vel à Calvinianis, vel ab
Anabaptistis, & alijs, quorum hîc semina
non desunt, ingenium tuum facili momento pos-
se circumferri; hæreticumq; potiùs audire, di-

centem,

centem, Sedem B. Petri commutatam fuisse in
Antichristi Sedem, quàm Christum ipsum.
eam voce & oratione in perpetuum firmantē,
Synodosq; omnes, ac verè sanctos Martyres,
ut firmissimam petram eam agnoscetes, &
sanguine ipso testantes. Actamen, ut ne de-
sim officio meo, cum non tantum de pace, quæ
Diuina ope sancita est, quàm de meliore pace,
qua cum Deo constringi debemus, ad te à Pon-
tifice Max. missus sim; dicam breuiter, quæ
causæ Anglorum animos à Sede Apostolica
auerterunt. Quamuis bona illius Insulæ pars,
sic Catholicam retineat fidem, ut indies non
desint, qui pro ea martyrium libentes subeant;
& verò Collegia nobilium Anglorum alterum
Rhemi in Galliis, Romæ alterum sint, ad quæ
cum confugiant continenter adolescentes, ut a-
uitam fidem discant, & seruent, utrumq; Pon-
tificijs sumptibus alitur; sicut id, quod Romæ
est, Seuerigenus aulicus tuus vidit.

Cum igitur Henricus Octauus, Rex An-
glie, librum aduersus Lutherum edidisset, quo
eius vesaniam & heresim confutarat, & pro-
pterea à Pontifice Maximo defensor fidei Ca-
tholicæ fuisset appellatus, factum est, ut cor

Scriptum traditum

illius tanquam Salomonis immutatum sit propter mulieres, ob quas deserta fide Catholica sensim in hæreses delaberetur, & manus denique cruentaret sanguine innoxiorum, Monachorum item, & aliorum, ac præcipuè Rossensis, & Thomæ Mori, in fide, ac doctrina, & rebus agendis illustrium. Nam cum amore mulieris captus, eam in uxorem ducere, ac Caroli V. sororem repudiare ausus, id à Clemente VII. & à sancta Sede Apostolica ratum haberi vellet: nec verò hoc (quoniam Diuino præcepto aduersabatur) obrineret, secessit ab Ecclesia, seq̃ ipsum denique, re à seculo inaudita, caput Ecclesiæ Angliæ constituit. At Deus iustus & verax, quam ementito uxoris nomine in thalamum suum superinduxerat, non multò post adulterij conuictam, quanquam & in primis erat adultera, quod cum ipso Rege adultero concumbebat, qui castam & propriam uxorem deseruerat, capite plecti iussit. Quid verò inde in Insula illa secutum sit, superuacaneum est dicere, cum ea ad aures tuas sciam peruenisse.

Satis illud fuerit: mulierem, quæ nunc Angliæ præest, caput & primum Ecclesiæ in

Anglia

Anglia usurpasse, huncq; cæteris titulum romano prodigio adsciuisse, ut cum Angli Petrum, Petriq; successorem constitutum à Christo Domino recessissent, tandem mulieris, qualis deniq; illa est, imperio, etiam in ijs, quæ ad religionem attinent (infausto omine, ut præcipiti consilio, sed sapientissimo Dei iudicio, qui superbos & astutos comprehendit, in superbia, & astutia sua) sese subdidere. Habeant igitur illi suam foeminam pro Pastore vniuersali Ecclesiæ Anglicanæ: Nos Petri Successorem, qui à Christo institutus est ouium & agnorum Christi Pastor, Pastorem visibilem retinebimus. Iam verò quòd ex isto Anglorum libro colligere poteris, id primum cogites necesse est (ut pleraq; alia omittam) Antichristi aduentum certis sex signis à Spiritu sancto Diuinis in literis fuisse præmonstratum: Prædicatione Euangelij in toto terrarum orbe. Romani Imperij defectione, ac desolatione: Enochi, atque Eliæ aduentu: maxima, eaque euidentissima persecutione, ut iuge altaris Sacrificium etiam cesset: Antichristi post tres annos cum dimidio morte, ac mundi totius fine. At verò nec dum plenitudo gentium intrauit, ut reli-

quia

quæ salus fierent, quamvis in Indias quàm la-
 rissimè à Catholicis tantùm lux Evangelij in-
 feratur; & ipse adhuc Reges omnes, & Prin-
 cipes, Rom. Imperij dignitate, Christianus,
 & Catholicus Cæsar antecellit. Non cessavit
 Missæ Sacrificium: Non apparuere Enoch &
 Elias, quos ipsos venturos, & ab Antichri-
 sto interficiendos, ut alij, ita Græci Patres
 disertissimè dicunt: Origenes, S. Chrysosto-
 mus in caput decimum septimum Matthæi,
 Theodoretus in caput vltimum Malachiæ, S.
 Ioannes Damascenus, libro quarto, capite vi-
 gesimo octauo. S. Irenæus libro quinto. Præ-
 terea Pontificis Max. Spirituale regnum iam
 per Sexdecim fermè secula durauit, nec verò
 præcisè potest ostendi, qui tres annos cum me-
 dio regnauerit, & pro Antichristo sit habi-
 tus, quique Christum negans fuisse verum fi-
 lium Dei, se ipsum verum Christum, in lege &
 Prophetis promissum, haberi voluerit, seque
 Deum esse affirmauerit. Id enim ipsum fa-
 cturum, ac propterea falsa editurum miracula
 cum Diuinum verbum, tum Patres antiquissi-
 mi Græci, præter Latinos testantur: Irenæus
 libro quinto, B. Cyrillus Hierosolymitanus

Catech. 5. Theodoretus in 2. ad Theſſaloni-
censes Epistola, & alij plerique. Sed & vlti-
nam tria illa extitere miracula, quæ in eius ad-
uentu futura prædixit S. Ioannes Euangeli-
sta. Apocalip. 13. Ignis de cælo descensus: I-
mago bestię loquens: Mortis & resurrectio-
nis illius effictio, qua plurimi populi decepti
in eum sunt credituri.

Porro, quonam tempore Romanus Pont.
Ægypti, Lybiæ, atque Æthiopię Regna
inuasit, occupauit, sibi vendicauit, eorumque
Reges interfecit; quæ omnia ab Antichristo
facienda, Daniel cap. 7. prænunciârat? Qui-
busue copiis aut Angliam S. Gregorius Ma-
gnus Pont. Max. Christo acquisiuit: alijsue
Pontifices Romani trophæum crucis in genti-
lium intulere prouincias; aut etiamnum in O-
rientis, Meridionales, atque Occidentis Indi-
as, nisi Christi verbo, interimq; eò missis ope-
rariis inferunt? Quod si hæretici isti, quorum
ingenium est, mendacissima comminisci men-
dacia, Pontificem Rom. etiam hoc nomine vo-
cant Antichristum, quod Imperatores, ac Re-
ges aliquos de throno deposuerit, fateantur ne-
cesse est, hîc digitum Christi fuisse: cui cûm

Scriptum traditum

data fuisset à Patre potestas in cœlo & in terra, is item illam, quanta satis erat Ecclesiæ administrandæ, & de Tyrannorum iugo in libertatem Catholicæ fidei asserendæ, Diuina liberalitate transfudit. Sed neq; propterea Romani Pötifices ea sibi Imperia, aut Regna vendicârunt, in quæ deiectis pessimis Principibus, Christianos & pios Principes suffecerunt. Sic enim Leonem III. Græcorum Imperatorem Iconomachum, & hæreticum Gregorius Secundus; Childericum Galliæ Regem Zacharias; Henricum III. Rom Imperatorem Gregorius Septimus; Othonem IIII. Innocentius Tertius; Fridericum II. Innocentius III. deposuerunt: ac non mentiente eo, qui dixit, Quæ ligaueritis in terra, erunt ligata in cœlo, re ipsa omnes imperium amiserunt. Ac si quis alius non amisit, alijs tamen rationibus egregiè poenas persoluit. At & (vt Gennadius inquit Patriarcha Constantinopolitanus, vtq; ante illum Nicephorus testatus est) Nicolaus primus temporibus Photij Græcos excommunicauit, & excommunicationi illi non defuit iota vnum: sed facti sunt captiui (vt is in excommunicatione dixit) inter omnes gentes, tan-

quam

quam Iudæi. Innocentius item primus ante hunc, Eudoxiam Imperatricem ob, S. Chrysostomi exilium, excommunicauit, & intremuit eius sepulchrum, donec eo reuocato, excommunicatione à Pont. Max. remissa, constitit tremor ille. Denique Nicolaus quintus cùm Legatis à Constantino Imperatore, qui vocabatur Dragases, ad se missis, literas plenas timoris & horroris dedisset, num vera non protulit? Cùm enim anno M. CCCC. LI. eam Pontifex Max. cōscripsisset epistolā, M. CCCC. LIII. capta est Constantinopolis. Et in ea quidem epistola hæc erant verba: Neque verò Græci arbitrentur, Romanum Pontificem ita esse mente destitutum, omnemq; Occidentalem Ecclesiam, vt non intelligat, quæ in singulis dilationibus respondendo nugantur: optimè cuncta nouimus. Sed toleramus, in Iesum respicientes, sempiternum Sacerdotem, et Dominum, qui sterilem illam ficum vsq; ad annum tertium iussit asseruari, agricola ad excindendam arborem se accingente, quia nullum fructum ferebat; sicut & tertio anno post, imperium ipsum concidit.

Hæc cùm ita fuerint, Princeps, vides, qui-

bus ar-

Scriptum traditum

bus armis Sedes Apostolica pertinaces deuicerit, aut correxerit: quamq̃ cohæreant ista cum hæreticorum imposturis, ignorantium, de quibus loquuntur, aut affirmant? Ceterum quòd eo in Anglorum libro carpitur Pontifex Max. quasi aut Romæ sedeat (quæ Babylon, dum olim omnium gentium erroribus sub perfidis Impp. seruiebat, iure vocabatur) aut Dei verbum non prædicet, cum tamen de summis Christianæ Reipublicæ negocijs quotidie cum Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, alijsq̃ innumerabilibus, ac tecum ipso per me, vel loquendo, vel scribendo, vel ipso pietatis exemplo, continenter veritatem annunciet: aut mandata Dei non seruet (sic enim tui clauēs Regnorum Petro traditas, ob peccatum fuisse amissas, imperitè responderunt) cum, si peccato (quod tamen scire sese, iustè dicere nequeunt, an Pontifex Max. committat) Principes auctoritatem administrandi perderent, nemo esset, qui in solijs istis iure considèret: aut quòd sibi nimium patiatur honorem deferri, cum, qui politicis Principibus defertur (quia gladium à Deo portant, suaq̃ pro mensura temporariam facultatem in subditos exercent)

is longe

is longè maximus sit, ac tuo nomini necesse sit sexcenties assurgere, multaq; alia præstare, quæ nobis quidem incognita pridem, sed & alijs incredibilia videri possint: hæc, inquam, omnia commenta sunt Satanae, qui mendax fuit ab initio, quiq; eò spectauit semper, ut Sedem Apostolicam conuelleret, quod per eam, & non pro hæreses, unitatem in Ecclesia seruari, & mysteria Dei ritè dispensari, molestissimè ferat.

Nam & propterea non solum hæretici recentiores, verum etiam Græci, ante aliquot secula nullum non mouebant lapidem, quamobrem Diuina hæc lux veritatis Orienti non affulgeret.

Restaret, ut diluerem ea, quæ ab istis hæreticis, aut à schismaticis falso Romani Pont. ascribuntur, quasi hi aliquando contraria fidei ex ipsa Apostolica Sede docuerint, nisi apud verè doctos luce clarius esset, & ab hæreticis habita fuisse pro hæresibus, quæ Catholica atq; Orthodoxa sunt; ac sæpè Antipapæ, vel ijs, qui nondum erant Pontifices Max. vel qui a deo nunquam Pontifices Max. fuere, varias calumnias aspersas fuisse, cum tamen à veræ fidei Christianæ tramite Rom. Ecclesia

Scriptum traditum

nunquam deflexerit. Itaq; Agatho Pontifex
Max. quem tu, tuiq; merito suspiciunt, in Epi-
stola ad Constantinum Imp. quæ in 6. Synodo
Constantinopolitana Act. 4. perlecta est, &
postea 8. Act. ab omnibus approbata: Hæc est,
inquit, veræ fidei regula, quam & in pro-
speris, & in aduersis viuaciter tenuit, & defen-
dit hæc spiritualis mater, vestri tranquillissi-
mi Imperij Apostolica Christi Ecclesia, quæ
per Dei omnipotentis gratiam à tramite Apo-
stolicæ traditionis nunquam errasse probabi-
tur, nec hæreticis nouitatibus deprauata succu-
buit: sed, vt ab exordio fidei Christianæ per-
cepit ab autoribus suis, Apostolorum Christi
Principibus, illibata sine tenus permansit, se-
cundum ipsius Domini Saluatoris Diuinam
pollicitationem, quam suorum discipulorum
Principi in sacris Ecclesiis fatus est. Petre,
Petre, inquit, ecce Satanas expetiuit vos, vt
cribraret, sicut triticum: ego autem rogaui pro
te, vt non deficiat fides tua, & tu aliquando
conuersus confirma fratres tuos. Consideret
igitur vestra tranquilla clementia, quoniam
Dominus et Saluator omnium, cuius fides est,
qui fidem Petri non defecturam promisit, con-

firmare

firmare eum fratres suos admonuit; quòd Apostolicos Pontifices, meæ exiguitatis prædecessores fecisse, semper cunctis est agnitum. Sic Nicolaus primus in Epistola ad Michaëlem: Priuilegia, inquit, istius Sedis perpetua sunt, Diuinitus radicata atq; plantata, impingi possunt, transferri non possunt. Quæ ante imperium vestrum fuerunt, permanent, Deo gratias, hætenus illibata: manebuntq; post nos, & quousq; Christianum nomen prædicatum fuerit, illa subsistere non cessabunt. Ac paulò post: Nam & inter cetera is, per quem nobis præcipuè Priuilegia ista sunt collata, aliquando conuersus audiuit à Domino: Confirma fratres tuos. In quem locum longior essem, si quæ Origenes, Cyrillus, Græciue alij Patres vnanimi consensu scripserunt, adferre vellem. Nam & propterea Theodoretus in Epistola ad Renatum Presbyterum Romanum, Tenet, inquit, sancta ista Sedes gubernacula regendarum cuncti orbis Ecclesiarum, cum propter alia, tū quia semper hæretici factoris expers permansit. Atque ea causa fuit, cur Orientales Episcopi, sanctiores in rebus fidei, atque in persecutionibus, quas ab Impp. &

Scriptum traditum

à Græcis patiebantur, ad Rom. Pontifices cōfugerunt: S. Athanasius ad Iulium, S. Ioannes Chrysostomus ad Innocentium primum, Ignatius tertius ad Nicolaum, Theodoretus ad Leonem, Maximus ad Martinum, & ceteri. Quamobrem litteris à Rom. Pontificibus acceptis, suas Sedes recepère, & quanta esset à Christo successoribus Petri collata potestas, re ipsa monstratum est.

Verùm enimuerò ceteræ Sedes ac Patriarchatus Orientales non manserunt in fide, quod & Græci ipsi non diffitentur, & Synodi legitimæ planè manifestârunt. In Hierosolymitano enim Patriarchatu Eutychius, Irenæus, Hilarius, Ariani, & Ioannes Origenista, Patriarchæ sederunt. In Antiocheno, Paulus Samosatenus hæresiarcha, Petrus Gnaphæus, Eutychianus, Macharius Monothelita, & alij. In Alexandrino Georgius, & Lucius Ariani, Dioscorus, Eutychianus, Cyrus Monothelita, & alij. In Constantinopolitano Macedonius, Nestorius, Sergius, hæresiarchæ, & plerique alij, qui vsque ad hæc tempora, ubi à sanctæ Romanæ Ecclesiæ gremio sese subduxère, iugo deniq; Turcico subiecti, nec liber-

tatem,

tatem, nec fidem Orthodoxam retinent.

Ceterum quod uel in isto Anglorum libro, vel in Chronicis, aut Historijs vestris aduersus Pontifices Rom. scriptum est, scio Serenitatem tuam cordatam esse; cuius aures, aut animus non debet facile patere obstrepentium calumnijs: cum neque historias antiquas Græcas, & ab autoribus legitimis conscriptas perlegere potuerint tui, quorum nemo Græcè nouit; nec Latinorum rationes audierint; adeo nec ad Synodos ipsas, quasi ad totius mundi theatrum, Christi verò Domini tribunal, conuenerint, unde haurirent ea, quæ Isidorus Moscouiæ Metropolita, quoniam ad Florentinam Synodum profectus est, vera esse cognouit, et credidit. Scilicet Græcorum mos fuit, historias, Synodos, & Epistolas Rom. Pontificum corrumpere. In quinta enim Synodo generali adiunctas ab hæreticis epistolas fuisse fictitias Vigilij Pontificis Max. & Mennæ Patriarchæ Constantinopolitani, deprehensum est in sexta Synodo, Act. 12. et 14. dum acta quintæ Syuodi relegerentur, & inuenti tres quaterniones, ab ijsdem hæreticis inserti: sicut & in 6. Synodo ab æmulis Rom. Ecclesiæ

quidquid dicitur aduersus Honorium Pont. Max. ut testatur Anastasius Bibliothecarius in historia sua ex Theophane Isauro Græco. Itaq; S. Leo primus, Epistola 83. ad Palæstinos queritur, à Græcis Epistolam ad Flavianum suam, se adhuc superstite, fuisse corruptam. Et S. Gregorius Papa lib. 5. Epistola 15. ad Narsen asserit, Constantinopolitanos corrupisse Synodum Chalcedonensem; idemq; ait, se suspicari de Ephesina; Codices autem Romanorum longè veraciores esse, quàm Græcorum; Quoniam, inquit, Romani sicut non acumina, ita nec imposturas habent. Deniq; Nicolaus I. in Epistola ad Michaëlem Imp. cum eum ad Epistolam Adriani I. remitteret: Si tamen, inquit, non falsata, more Græcorum, sed sicut à Sede Apostolica missa est, penes Ecclesiam Constantinopolitanam hæctenus cōservatur.

At què constat, Sexta quoq; Synodo absoluta, plures Episcopos iterum ascendisse Constantinopolim, ibiq; Trullanos Canones edidisse, ut præcipuè Rom. Ecclesiam carperent. Quamobrem ex his colligere poteris, si quid tibi à tuis, aut ab istis hæreticis obtruditur, e-

os, cum puros ac liquidos fontes Patrum antiquorum non afferunt, sic tibi debere esse suspectos, ut in ordinem ipsum à Christo Domino institutum intuens, aliquando serio animum appellas ad veras Academias fundandas, in quibus istæ errorum tenebræ, à cordibus subditorum tuorum melioribus disciplinæ dispellantur. Alioquin Aegyptus fiet Moscouia, nec unquam feritas istorum populorum mansuescet, nisi solida fides, & pietas in eam inuehantur.

Sed ut ad Anglos redeam, bene habet, quòd (qui secuti imperitos & mēdaces historiographos, Anglicam mulierem quandam, Ioannis nomine ementito, quæ nunquam fuit, Pontificem Max. fuisse dixere) nunc veram foeminam pro Papa in Anglia colant. Qui si S. Gregorij Magni, à quo fidem Christianam accepere, libros tibi obtulissent: rem Christianam verè fecissent, tuq; (ut quondam Mauritius Constantinopolitanus Imp.) ex eius Pontificis literis, Apostolicæ Sedis, in æternum permansuræ, veritatem liquidiùs cognouisses. Nunc verò cum ij intelligant, à Pont. Max. Principes semper ad fœdus aduersus perpe-

Scriptum traditum

tuos Christi hostes fangiendum, teq̃ adeò nunc animari, quod ipsum quoq̃ argumento est, Pontificem Max. non esse Antichristum: viderint autem, quinquaginta sex ante annos, Basilio patre tuo regnante, per Clementis VII. Legatum, pacem inter ipsum, & Sigismundum I. Poloniæ Regem fuisse compositam; nunc autem iterum non sine Pontificis Max. Gregorij XIII. studio & opera, quam tu ipse, Inter nuncio tuo ad eius Sanctitatem misso, procura ueras, inter te, ac Stephanum Poloniæ Regem in plures annos difficillimū bellum esse sopitum; Christianiq̃ sanguinis effusionem, qui viginti duos totos annos fundebatur, non per Antichristum, sed per Vicarium Christi curatum esse, ut cessaret: disrumpuntur Sathanas, quiq̃ sub eo militant, quòd per Sedem Apostolicam D. Petri id tibi officium præstitum sit, quodq̃ Pontificis Max. nomen in Scythia, Tartarosq̃ istos inter tuos, non sine laude audiri, atq̃ pronunciari intelligant; cum neq̃ vnquam ab hæreticis, & eorum similibus pax vlla inter Christianos aut verè procurata, aut potiùs impedita fuerit. Ac verò Sathanas, qui modicum tempus sibi ad illaqueandas

animas

*animas superare sentit , intelligit implendam
esse Christi Domini prophetiam, ut fiat vnum
ouile & vnus Pastor. Sic enim & tu, si reli-
quis Christianis Principibus ad hoc ipsum oui-
le te adiungeres, serio Diuinæ gloriæ & Eccle-
siæ Christi propagandæ æterna cum dignitate
fortissimam operam dares.*

